

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการจัดการเรียนร่วมได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในด้านการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ที่มุ่งเน้นให้ทุกคนมีสิทธิและโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกัน ดังหมวดที่ 2 ว่าด้วยเรื่องสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 10 ที่กล่าวไว้ว่า“การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง”

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าทุกโรงเรียนเป็นโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ที่ไม่สามารถปฏิเสธเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ทั้ง 9 ประเภทได้ แต่เด็กพิการบางประเภท ได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ หรือเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้น ส่วนใหญ่ เข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเฉพาะทาง ได้แก่ โรงเรียนโสตศึกษา โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ โรงเรียนศรีสังวาลย์ โรงเรียนกาวิละอนุกุล เป็นต้น ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมส่วนใหญ่ จึงพบเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มาก เนื่องจากเป็นเด็กที่มีระดับสติปัญญาปกติ หรือบางคนมีระดับสติปัญญาสูง มีความสามารถในการทำกิจกรรมหรือปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้เหมือนเด็กทั่วไป ทุกอย่าง และไม่สามารถทราบความบกพร่องจากการมองเห็นเฉพาะภายนอกได้

ปัจจุบันนายชินวรณ์ บุญยเกียรติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกล่าวว่า ในปีการศึกษา 2553 มีโรงเรียนที่จัดนักเรียนพิการเรียนร่วมจำนวน 14,720 แห่ง และค่าเฉลี่ยโรงเรียนที่มีนักเรียนเรียนร่วมจำนวน 5 - 15 คน โดยจะมีเด็กพิการเรียนร่วมแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้ บกพร่องทางการเห็น จำนวน 3,514 คน บกพร่องทางการได้ยินจำนวน 1,529 คน บกพร่องทางสติปัญญาจำนวน 15,426 คน บกพร่องทางร่างกายจำนวน 6,937 คน บกพร่องทางการเรียนรู้จำนวน 135,969 คน บกพร่องทางการพูดและภาษาจำนวน 3,990 คน บกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์จำนวน 4,795 คน ออทิสติกจำนวน 2,729 คน พิการซ้อนจำนวน 9,778 คน (ASTV ผู้จัดการออนไลน์, 2554, ออนไลน์) จากข้อมูลดังกล่าวจะพบว่ามีจำนวนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มากที่สุด จากจำนวนรวมเด็กพิการเรียนร่วมจำนวนทั้งสิ้น 184,667 คน คิดเป็น 73.63 ของจำนวนเด็กพิการเรียนร่วมทั้งหมด

ดังนั้น ครูทุกคนหรือทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จะต้องให้ความสำคัญกับปัญหาและร่วมมือกันดำเนินการให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษา (2552) ได้กำหนดว่า บุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ได้แก่ บุคคลที่มีความผิดปกติในการทำงานของสมองบางส่วนที่แสดงถึงความบกพร่องในกระบวนการเรียนรู้ที่อาจเกิดขึ้นเฉพาะความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน คือ การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ซึ่งไม่สามารถเรียนรู้ในด้านที่บกพร่องได้ ทั้งที่มีระดับสติปัญญาปกติ

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าความไม่เข้าใจภาษาในด้านการอ่านเป็นความบกพร่องอย่างหนึ่งของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ และเป็นสิ่งที่แสดงถึงความบกพร่องของความสามารถทางด้านการอ่าน ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจในปัญหาเกี่ยวกับความเข้าใจภาษาในด้านการอ่าน เนื่องจากความเข้าใจภาษาในด้านการอ่านเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสามารถและประสิทธิภาพในการอ่าน ดังที่ จิวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542, หน้า 30) ได้กล่าวว่าความสามารถในการอ่านหรือประสิทธิภาพในการอ่านหมายถึงว่า ผู้อ่านจะต้อง “อ่านเป็น” ไม่ใช่ “อ่านได้” เพียงอย่างเดียว เพราะ “การอ่านได้” แต่เพียงอย่างเดียว นั้น คือการอ่านหนังสือออกตามตัวสะกดการันต์เท่านั้น แต่อาจจะไม่เข้าใจข้อความที่อ่านได้ หรือถ้าเข้าใจอาจเป็นการเข้าใจผิดก็ได้ และสุพรรณิ วราทร (2545, หน้า 31) กล่าวว่า การอ่านช้าหรือเร็วจะไม่เกิดประโยชน์เลย หากผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่าน สาเหตุสำคัญนอกเหนือจากการขาดความรู้พื้นฐานในเรื่องที่อ่าน ได้แก่ การขาดความตั้งใจหรือไม่มีสมาธิในการอ่าน ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากความขัดแย้งทางอารมณ์ของผู้อ่าน ทำให้สมองไม่รับสิ่งที่กำลังอ่าน จึงอ่านไม่รู้เรื่อง การพัฒนาตนเองให้สามารถอ่านโดยเข้าใจเรื่องที่อ่านทำได้โดยการสร้างสมาธิในการอ่าน รู้ศัพท์และสำนวนภาษา และมีความรู้และ

ประสบการณ์ในเรื่องที่อ่าน ยิ่งกว่านี้การอ่านเพื่อความเข้าใจนั้นจำเป็นต้องใช้เทคนิคหรือกลวิธีในการอ่าน กล่าวได้ว่าเป็นเทคนิคการเรียนรู้ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพสำเร็จ จากการศึกษาที่ผ่านมาเกี่ยวกับกระบวนการอ่านและกลวิธี ซึ่งผู้อ่านใช้ระหว่างการอ่าน แสดงให้เห็นว่า ผู้อ่านที่มีความสามารถในการอ่านสูง จะใช้กลวิธีในการอ่านบ่อยครั้งกว่าผู้อ่านที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ และสามารถใช้กลวิธีได้ดีกว่าและรู้ว่าจะใช้อย่างไร (Singhal, 2000 อ้างใน ยวดี ไปชยา, 2546 หน้า 2) อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการยังได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ว่าสามารถอธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหารจากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่าง ๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 40)

ดังนั้นจะเห็นว่าการอ่านเพื่อความเข้าใจนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสอนให้กับเด็กทั่วไป เพื่อจะได้้นำความรู้ความคิดของเรื่องที่อ่านนั้น ไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ แต่ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ นั่นคือปัญหาของการอ่านเพื่อความเข้าใจ ซึ่งเด็กดังกล่าวไม่สามารถทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านไม่ได้ รวมถึงไม่สามารถอธิบายความหมายของคำ ประโยคหรือข้อความได้ จำเป็นที่จะต้องได้รับการช่วยเหลือ เนื่องจากเด็กเหล่านี้จะต้องนำความรู้ที่อ่านนั้นไปใช้เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันเหมือนกับเด็กทั่วไป ซึ่งผู้ศึกษาในฐานะครูผู้สอนพบว่า น้องมिवเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ นอกจากนั้นผู้ศึกษายังเป็นครูผู้ให้บริการสอนเสริมภาษาไทยแก่น้องมिव ทำให้ทราบว่าน้องมिवสามารถอ่านคำหรือประโยคง่าย ๆ ได้ แต่ช้ากว่าเด็กในวัยเดียวกัน และมีปัญหาเรื่องความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ โดยเมื่อถามถึงเหตุการณ์ตามลำดับก่อนหลัง หรือใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ตามเนื้อเรื่องที่อ่าน น้องมिवไม่สามารถตอบได้หรือตอบได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย บางครั้งต้องใช้เวลาานกว่าจะสามารถตอบคำถามได้ จากการสังเกตในเวลาเรียนเมื่อเรียนอยู่ในห้องเรียนในวิชาที่ผู้ศึกษารับผิดชอบสอนนั้น น้องมिवทำงานช้าไม่สามารถทำงานให้เสร็จในเวลาที่กำหนดได้ ไม่ชอบทำการบ้านที่ครูครูสั่ง เขียนตัวหนังสือตกหล่น อ่านจับใจความไม่ได้ ไม่เข้าใจในเรื่องที่อ่าน ชอบแหย่และพูดคุยกับเพื่อนผู้ชายที่นั่งอยู่ใกล้ ครูครูต้องคอยเตือนอยู่เสมอ

น้องมिवเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลจอมหมอกแก้ว อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย เมื่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2551ซึ่งย้ายมาจากโรงเรียนบ้านท่ามะโอ ตำบลจอมหมอกแก้ว อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย อาศัยอยู่กับตา ยาย ผลการเรียนจากโรงเรียนเดิมอยู่ในเกณฑ์

เฉลี่ยที่ค่อนข้างต่ำ ปัจจุบันน้องมิวอายุ 12 ปี เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเมื่อโรงเรียนได้ดำเนินการคัดกรองเบื้องต้นจึงพบว่าน้องมิวเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในด้านการอ่าน จากนั้นจึงได้ดำเนินการส่งต่อเพื่อให้แพทย์ผู้เชี่ยวชาญวินิจฉัย จนสรุปได้ว่าน้องมิวมีปัญหาทางการเรียนรู้ระดับสติปัญญา (IQ) 92 และจากการประเมินความสามารถขั้นพื้นฐานของน้องมิว โดยให้อ่านคำต่าง ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน จำนวน 10 คำ น้องมิวสามารถอ่านได้ทุกคำ ผู้ศึกษาให้อ่านเนื้อเรื่องคือนิทาน เรื่อง ลิ้งกับสิงโต ซึ่งมีจำนวน 3 บรรทัด โดยให้น้องมิวอ่านเองคร่าว ๆ แล้วจึงให้อ่านอีกครั้งหนึ่งเพื่อทำความเข้าใจ และให้เขียนตอบคำถามที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่านจำนวน 3 ข้อ น้องมิวสามารถเขียนคำตอบได้ถูกต้องจำนวน 1 ข้อ และผู้ศึกษาได้ทดสอบให้เรียงลำดับเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่องโดยการตอบปากกล่าว น้องมิวนั่งนิ่งนานจึงเริ่มตอบ สามารถบอกลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนได้ แต่ไม่สามารถจำเหตุการณ์ลำดับต่อไปได้

จากการประเมินความสามารถขั้นพื้นฐานนั้น ทำให้ทราบว่าน้องมิวไม่สามารถจดจำและทำความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่าน เนื่องจากไม่สามารถทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ในการนี้ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ว่า เนื่องจากน้องมิวไม่มีใจจดจ่อในเรื่องที่อ่านและไม่เข้าใจคำศัพท์ในเนื้อเรื่องที่ตนเองอ่าน จึงทำให้ไม่สามารถเชื่อมโยงคำดังกล่าวเข้ากับคำอื่น ๆ ในเนื้อเรื่อง ทำให้การอ่านสะดุดและความเข้าใจขาดความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน โดยสมุทรา เซ็นเชวนิช (2542, หน้า 73) กล่าวว่า ความเข้าใจต้องอาศัยความรู้ ความหมายของคำศัพท์ต่าง ๆ ที่ผู้เขียนใช้เป็นส่วนใหญ่ ต้องรู้คำศัพท์ต่าง ๆ มากพอ จะต้องเข้าใจความหมายที่สำคัญ ๆ ของสำนวนและประโยคต่าง ๆ และขณะที่อ่านจะต้องมีสมาธิแน่วแน่ จึงจะเข้าใจสิ่งที่อ่านได้โดยตลอด และน้องมิวไม่ได้ใช้โครงสร้างความรู้ (Schema) ที่มีอยู่เชื่อมโยงกับเนื้อเรื่องที่อ่าน ซึ่งโครงสร้างความรู้ (Schema) เป็นการสร้างความหมายโดยการถ่ายโอนความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิม ภายในกรอบความรู้เดิมที่มีอยู่และจากการกระตุ้นโดยเหตุการณ์หนึ่ง ๆ ที่ช่วยให้เกิดการเชื่อมโยงความรู้ที่เข้าด้วยกัน นอกจากโครงสร้างความรู้จะช่วยให้การเรียนรู้และการรับรู้แล้วนั้น โครงสร้างความรู้ยังช่วยในการระลึก (Recall) ถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เราเคยเรียนรู้มา (Anderson, 1984, ออนไลน์) นอกจากนี้ น้องมิวยังไม่สามารถเขียนหนังสือตามความคิดเห็นของตนเอง ได้ต้องลอกตามตัวอย่าง จากการประเมินความสามารถขั้นพื้นฐานดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาได้ให้ความสำคัญกับความเข้าใจในการอ่านเป็นลำดับแรก ดังนั้นน้องมิวจึงจำเป็นต้องได้รับการสอนอ่านด้วยการใช้เทคนิคและกลยุทธ์การอ่าน ที่เป็นระบบขั้นตอน จะช่วยให้เกิดการพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน (อภา ดำนัถศี อ่างโน รัชนิกร ทองสุคติ (บรรณาธิการ), 2550, หน้า 64)

เทคนิคการอ่านหรือกลวิธีที่จะช่วยในการอ่านให้เกิดความเข้าใจนั้นมีอยู่หลายวิธี ได้แก่ วิธี เค ดับเบิลยู แอล พลัส เป็นเทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้อ่านนำความรู้เดิมของตนมาทำความเข้าใจสิ่ง

ที่ตนเองอ่าน โดยการถามในสิ่งที่ผู้อ่านมีความรู้เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน (What you know) จากนั้นจึงให้ผู้อ่านตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ยากรู้ในเรื่องที่กำลังจะอ่าน (What you want to know) และเมื่ออ่านเสร็จ จึงให้ผู้อ่านตอบคำถามในสิ่งที่ตนเองตั้งคำถามไว้ (What you have learned) วิธี อี ที อาร์ (Experience-Text-Relationship) เป็นเทคนิคที่มุ่งเน้นการอ่านเพื่อค้นหาความหมายจากการนำความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้อ่านมาช่วยในกระบวนการอ่าน หัวใจของเทคนิคนี้อยู่ที่การเชื่อมโยงสัมพันธ์ความรู้เดิมของผู้อ่านกับความรู้ใหม่ในเรื่อง วิธี คิว เอ อาร์ (Question-Answer Relationship) เป็นวิธีที่มุ่งเน้นให้ผู้อ่านสามารถระบุประเภทของข้อมูลที่ต้องการหาคำตอบและทราบแหล่งที่จะได้มาซึ่งข้อมูลประเภทนั้น ๆ (ผจงกาญจน์ ภูวิภาดารรรณ, 2540 หน้า 159-165) วิธี เอส คิว ทรี อาร์ เป็นเทคนิคที่มุ่งเน้นสอนการเปลี่ยนหัวข้อ ให้เป็นประโยคคำถามโดยการฝึกให้ผู้เรียนกวาดสายตาหาหัวข้อเรื่อง แล้วเปลี่ยนหัวข้อนั้น ๆ เป็นคำถาม สอนและฝึกให้อ่านบันทึกสิ่งที่ได้จากการอ่าน เมื่ออ่านจบข้อความแล้ว และฝึกให้ผู้อ่านทบทวนโดยการตรวจสอบบันทึกที่เขียนไว้ (สุวิทย์ มูลคำ อรทัย มูลคำ, 2545 หน้า 245) เป็นต้น

นอกจากวิธีดังกล่าวจากข้างต้นแล้วนั้น เทคนิคการอ่าน เอส คิว โฟร์ อาร์ เป็นวิธีการอ่านหนังสือรูปแบบหนึ่ง ที่มีประสิทธิภาพมาก นอกจากนี้ยังเป็นเทคนิคที่พัฒนามาจากเทคนิค เอส คิว ทรี อาร์ โดยการเพิ่มขั้นตอนของการจดบันทึกมาอีกขั้นตอนหนึ่ง เทคนิคที่ใช้จึงมีขั้นตอนในการอ่านอย่างเป็นระบบ 6 ขั้นตอน คือ สำรวจ (Survey) โดยให้ผู้อ่านสำรวจเนื้อหาอย่างคร่าว ๆ รวมทั้งรูปภาพประกอบ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง การอ่านอย่างคร่าว ๆ นี้จะช่วยให้ผู้อ่านเรียบเรียงแนวความคิดต่าง ๆ ได้ จากนั้นจึงตั้งคำถาม (Question) การตั้งคำถามในเรื่องที่กำลังจะอ่านจะทำให้ผู้อ่านมีความอยากรู้อยากเห็น ดังนั้นจึงเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น และที่สำคัญจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ต่อไปจึงดำเนินการอ่าน (Read) เป็นการอ่านข้อความหรือเนื้อเรื่องนั้น ๆ อย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญ จากนั้นจึงจดบันทึก (Record) โดยให้ผู้อ่านจดบันทึกข้อความข้อความต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่าน โดยจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและจำเป็น ต่อไปจึงให้เขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite) โดยให้เขียนโดยใช้ภาษาของตนเอง และขั้นสุดท้ายคือการวิเคราะห์ (Reflect) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่ทำแล้วแสดงความคิดเห็นของตนเองว่ามีความคิดเห็นสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับเรื่องที่อ่าน โดยการเชื่อมโยงความคิดจากเรื่องที่อ่านกับความรู้เดิมของตนเอง โดยใช้ภาษาที่ถูกต้อง (สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ วิภา ฌ ระนอง พองจันทร์ สุขยิ่ง ปัญญา สังข์ภิรมย์ ศรีลักษณ์ มาโกมล จันทรเพ็ญ ชุมชข พิวสถานภารัตน์, 2545, หน้า 289 – 290) จะเห็นได้ว่าเทคนิค เอส คิว โฟร์ อาร์ ดังกล่าว ตั้งอยู่บนพื้นฐานของโครงสร้างความรู้ (Schema) ซึ่งโครงสร้างความรู้สะท้อนให้เห็นถึงประสบการณ์ ความคิด ความเข้าใจ ความคิดเห็น การให้

คุณค่า ทักษะ และกลยุทธ์ ที่ผู้อ่านนำมาเชื่อมโยงกับเนื้อเรื่องที่อ่าน ให้มีความเข้าใจในการอ่าน (Vacca, 1998, p.15)

ดังนั้น ผู้ศึกษาคิดว่าจะสามารถนำเทคนิค เอส คิว โฟร์ อาร์ มาใช้พัฒนาทักษะการอ่าน เพื่อความเข้าใจสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ได้ ดังงานวิจัยของพรนิภา บรรจงมณี (2548) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้เทคนิค เอส คิว โฟร์ อาร์ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และการคิดไตร่ตรองของผู้เรียน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิค เอส คิว โฟร์ อาร์ มีคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิค เอส คิว โฟร์ อาร์ มีความสามารถในการคิดไตร่ตรองอยู่ในระดับดี รวมทั้งรัตนกันท์ เลิศคำฟู (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้วิธีสอนแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ ในการสอนอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีสอนแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 10 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนได้ดีขึ้น และผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียน นักเรียนร้อยละ 75 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 และมีคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มร้อยละ 62.08 นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนในระดับดีมาก นอกจากนี้ นักเรียนส่วนใหญ่แสดงความพึงพอใจและต้องการเรียนด้วยวิธีการสอนแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ อีก และยวดี โพธิยะ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้วิธีสอนแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และความสามารถในการเขียนสรุปใจความของนักเรียนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสามารถในการเขียนสรุปใจความของนักเรียนสูงขึ้น หลังจากได้รับการสอนแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ ยิ่งไปกว่านั้นยังมีงานวิจัยในต่างประเทศของ Hartlep (2000) และ Forsyth (2000) ที่ได้ศึกษาผลของการศึกษารายบุคคลในการเรียนรู้และความคงทนของความจำ ว่าจากการศึกษาผลของการศึกษารายบุคคล ในการอ่านหนังสือจิตวิทยาเด็ก โดยใช้เทคนิค เอส คิว โฟร์ อาร์ ผลการศึกษาพบว่าเทคนิค เอส คิว โฟร์ อาร์ มีส่วนช่วยให้เกิดการเรียนรู้และความคงทนของความจำดีขึ้น และ Wendling (2005) ได้ศึกษาผลของการใช้เทคนิค เอส คิว โฟร์ อาร์ ของนักเรียนที่เรียนวิทยาศาสตร์ในชั้นปีที่ 4 พบว่านักเรียนมีระดับความรู้ที่สูงขึ้น

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการใช้เทคนิค เอส คิว โฟร์ อาร์ สามารถช่วยให้นักเรียนสามารถทำความเข้าใจในเรื่องที่ตนเองอ่านได้ ผู้ศึกษาจึงสนใจการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค เอส คิว โฟร์ อาร์ ซึ่งเป็นเทคนิคการอ่านที่เป็นระบบขั้นตอน และมีการกระตุ้นให้น้องมิวใช้โครงสร้างความรู้ (Schema) ซึ่งนำความรู้เดิมมาใช้เชื่อมโยง

กับเนื้อเรื่องที่อ่าน ซึ่งอาจจะทำให้สามารถอ่านเนื้อเรื่องได้เข้าใจและจดจำเหตุการณ์ในเนื้อเรื่องได้ดีขึ้นกว่าเดิม

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อสร้างหนังสือนิทานประกอบภาพ สำหรับใช้สอนอ่านเพื่อความเข้าใจให้กับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
2. เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค เอส คิว โฟร์ อาร์

3. ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตกรณีศึกษา

ข้อมูลกรณีศึกษา

น้องมิว เป็นเด็กผู้ชาย อายุ 12 ปี ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ คือรู้จักพยัญชนะและสระ สามารถอ่านคำหรือประโยคง่าย ๆ ได้ แต่ช้ากว่าเพื่อนในวัยเดียวกัน มีลักษณะอาการอยู่ไม่นิ่ง ชอบแหย่เพื่อนและพูดคุยกับเพื่อนที่นั่งเรียนอยู่ข้าง ๆ มีระดับสติปัญญา (IQ) 92

ความสามารถพื้นฐาน น้องมิวสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและกิจกรรมต่าง ๆ ได้เหมือนเด็กทั่วไป พุดจาจะฉาน เข้ากับเพื่อนได้ดี ชอบเล่นฟุตบอล สามารถอ่านและรู้จักพยัญชนะไทย พยัญชนะอังกฤษ สามารถอ่านและเขียนคำหรือประโยคง่าย ๆ ได้ สามารถบวกลบเลขได้ ชอบเรียนวิชาคณิตศาสตร์

ความสามารถด้านการอ่าน สามารถอ่านคำและประโยคง่าย ๆ ได้ ไม่เข้าใจสิ่งที่อ่าน จำรายละเอียดของเรื่องไม่ได้ ไม่สามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้ จับใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้

ความสามารถด้านการเขียน สามารถเขียนตามตัวอย่างได้ และเขียนคำง่าย ๆ ได้แต่ไม่สามารถเขียนแสดงความคิดเห็นของตนเองได้ บางครั้งเขียนตัวหนังสือดกหล่น อ่านไม่รู้เรื่อง

2. ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาค้นครั้งนี้มุ่งเน้นในทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค เอส คิว โฟร์ อาร์ จำนวน 6 ขั้นตอน ได้แก่ สำรวจ (Survey) ตั้งคำถาม (Question) อ่าน (Read) จดบันทึก (Record) เขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite) และการวิเคราะห์ (Reflect) โดยผู้ศึกษาจะสอนตามลำดับดังกล่าว แต่เนื่องจากกรณีศึกษาเป็นเด็กที่มีปัญหา

ทางการเรียนรู้ ไม่สามารถเขียนตามความคิดเห็นของตนเองได้ แต่สามารถเขียนตามตัวอย่างได้ ดังนั้นในขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญผู้ศึกษาจะใช้วิธีให้กรณีศึกษาพูดสรุปใจความสำคัญให้ฟัง จากนั้นผู้ศึกษาจะเขียนสรุปใจความสำคัญของกรณีศึกษาที่ได้พูดออกมา เขียนบนกระดานแล้วให้กรณีศึกษาเขียนตามบนกระดาน ในการสอนอ่านนั้น ใช้นิทานในการสอนอ่าน จากหนังสือเรียนภาษาไทย ของสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) ซึ่งเป็นนิทานสั้น ๆ เนื้อเรื่องไม่ซับซ้อน เหมาะกับความสามารถของกรณีศึกษาเนื่องจากมีคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ ลากับจิ้งหรีด พ่อค้าเกลือกับโคต่าง คนเลี้ยงวัวกับวัวหาย

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึง เด็กที่มีระดับสติปัญญาในระดับปกติหรือสูงกว่า แต่มีความบกพร่องทางด้านภาษา ไม่ว่าจะเป็นด้านการอ่านไม่สามารถแปลสัญลักษณ์ที่อ่านให้เข้าใจได้ มีปัญหาทางด้านความเข้าใจในภาษาพูด ภาษาเขียน ด้านการพูดสื่อความจะมีความจำกัดในด้านการใช้ภาษา ด้านคณิตศาสตร์ไม่เข้าใจสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ ไม่รู้ค่าของจำนวนตัวเลข และด้านการเขียน จะมีปัญหาในด้านการเขียนคำ ตัวหนังสือที่เขียนจะตกหล่น หรือเขียนตัวอักษรกลับหัวกลับหางซึ่งปัญหาเหล่านี้เกิดจากความผิดปกติของสมองของเด็กเอง ในการค้นคว้าแบบอิสระนี้ หมายถึงนักเรียนชาย จำนวน 1 คน เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนอนุบาลจอมหมอกแก้ว ตำบลจอมหมอกแก้ว อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ สามารถอ่านคำและประโยคง่าย ๆ ไม่เข้าใจสิ่งที่อ่าน จำรายละเอียดของเรื่องไม่ได้ ไม่สามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้ จับใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้ ระดับสติปัญญา (IQ) 92

ทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการหาข้อเท็จจริงในเรื่องที่อ่าน คือการเข้าใจในเรื่องที่อ่าน สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ สามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่านได้ และรู้ความหมายของคำที่อ่าน ในการศึกษาครั้งนี้ วัดได้จากคะแนนในการทำแบบทดสอบก่อน – หลังเรียนตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล แบบฝึกหัดประกอบนิทาน แบบทดสอบวัดความเข้าใจทางภาษา แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ และการบันทึกพฤติกรรมระหว่างเรียน

เทคนิค เอส คิว โฟร์ อาร์ หมายถึง การสอนอ่านที่เป็นระบบ และขั้นตอน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ การสำรวจเนื้อเรื่องหรือรูปภาพที่จะอ่าน การตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องหรือรูปภาพที่จะอ่าน การอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด การจดบันทึกข้อมูลที่สำคัญในเนื้อเรื่องที่อ่าน การเขียนสรุปใจความสำคัญ และการวิเคราะห์ วิเคราะห์เกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน ในการศึกษาครั้งนี้แบบอิสระ

ครั้งนี้ จะปรับใช้ให้เหมาะสมกับความสามารถของกรณีศึกษา คือ การสำรวจเนื้อเรื่องหรือรูปภาพที่จะอ่าน การตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องหรือรูปภาพที่จะอ่าน การอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด การจดบันทึกข้อมูลที่สำคัญในเนื้อเรื่องที่อ่าน และการวิเคราะห์ วิเคราะห์เกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน ซึ่งในขั้นการเขียนสรุปใจความสำคัญนั้นผู้ศึกษาจะใช้วิธีให้กรณีศึกษาพูดสรุปใจความสำคัญให้ผู้ศึกษาฟัง จากนั้นผู้ศึกษาจะเขียนสรุปใจความสำคัญของกรณีศึกษาที่ได้พูดออกมา ลงบนกระดาน แล้วให้กรณีศึกษาเขียนตามบนกระดาน

5. ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้สร้างหนังสือนิทานประกอบภาพ สำหรับใช้ในการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
2. กรณีศึกษาได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิค เอส คิว โฟร์ อาร์
3. เป็นแนวทางให้กับผู้สนใจศึกษาการใช้เทคนิค เอส คิว โฟร์ อาร์ กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ